

توماس. آ. تیود دارای کرسی دکتری از دانشگاه مطالعات دینی در «استانفورد» می باشد و به تازگی در دانشگاه (کارولینای شمالی) کالیفرنیا واقع در چاپل ه ل، سمت استادیار مطالعات مذهبی و استادیار موقت مطالعات آمریکایی را احراز کرده است وی مؤلف کتاب «بانوی تبعید شده ما»، «مذهب دیاسپوری در یک زیارتگاه کاتولیک کوبایی در میامی» (نشر دانشگاه اکسفورد، 1997) و ویراستار کتاب «بازگویی تاریخ مذهبی ایالت متحده» (نشر دانشگاه کالیفرنیا، 1997) می باشد. او اخیرا با همکاری استفان پروتر کتاب «ادیان آسیایی در آمریکا: یک تاریخچه هستند» را ویراستاری کرده است.

هنگامیکه دانشجویان به اسلام فکر می کنند (البته اگر چنین فکری به ذهنشان بیاید) ممکن است، تصویری از دنزل واشنگتن (1) را در نقش فردی خشن و تندو به نام مالکوم ایکس (در فیلمی به همین نام ساخته اسپایک لی 1992) به خاطر آورند و یا تصویری از لویییس فراخان (2) را در جایگاه سخنرانی - در مرس 1995 معروف به مارس میلیونی - به یاد آورند و یا اینکه در اخبار شبانه رسانه ها مسلمانان خاورمیانه را به عنوان بنیادگرا یا تروریست شناخته باشند، عده کمی هم مسلمانان مهاجر را در همسایگی خود دیده اند و شاید هم در بین همکلاسی هاشان دانشجویان مسلمانی بوده اند.

اما تاریخ مسلمانان آمریکا قدیمی تر از آن است که اکثر مردم فکری کنند. در واقع این تاریخ به زمانی بر می گردد که اولین کشتی حامل بردگان (در سال 1619) در ساحل ویرجینیا پهلو گرفت. این تاریخ شامل دو گروه می شود: گروه اول مسلمانانی که به اجبار و یا به دلخواه خود از دیگر کشورها به آمریکا مهاجرت کردند. و دیگر گروه آفریقا - آمریکایی هایی که در قرن بیستم، فرقه های مختلف اسلامی را به وجود آورده اند.

بنابراین، بررسی حضور اسلام در آمریکا، دیدگاه جدیدی را نسبت به چند مساله مهم (و آشنا) بوجود می آورد که چارچوب این مقاله بر آن بنا شده است:

- 1 - تاریخ برده داری در آمریکا چگونه است؟ 2 - مهاجران با فرهنگ آمریکا چگونه برخورد کرده اند و چگونه خود را با آن هماهنگ کرده اند. 3 - آفریقا - آمریکایی های شمالی بعد از مهاجرت بزرگ (3) چه تجاری کسب کرده اند؟ 4 - اسلام آمریکا - آفریقایی از دهه 1960 روابط نژادی را چگونه مدنظر قرار داد؟ 5 - آیا آمریکا یک ملت مسیحی است؟

پیش از هرکاری، ابتدا باید اسلام را به دانشجویان خود معرفی کرد و راه مناسب این است که نظر آنها را درباره واژه مسلمان جویا شد، از آنان بپرسیم: وقتی واژه مسلمان را می شنوند چه چیزی به ذهن آنها خطور می کند؟ پاسخ های آنان را بدون ه چگونه اظهار نظری روی تابلو بنویسید و سپس از این پاسخ ها برای تصحیح تصورات فراگیر درباره مسلمانان، تازه واردان، افراطگرایان و مبارزه طلبان استفاده کنید. سپس می توانید به بحث درباره ین برداشت ها بپردازید و ثابت کنید که دین اسلام، یک مذهب قدیمی و ریشه دار در آمریکاست، مذهبی که حضور چشمگیری در آمریکا داشته است.

بنابراین، لازم است، اعتقادات اساسی و آداب و رسوم یک میلیارد مسلمان جهان مطرح شود. بر خلاف تصور اکثر آمریکاییان، بیشتر مسلمانان جهان در آسی زندگی می کنند نه در محدوده خاورمیانه. دین اسلام (که از نظر تعداد

پیروان در جهان در رتبه بد از مسیحیت قرار دارد) همانند مسیحیت و یهود شامل گروه ها و فرقه های متعددی می شود. مسلمانان از دو گروه عمده شیعه و سنی می شوند. 85 درصد جمعیت مسلمانان سنی و 15 درصد مابقی از شیعیان هستند. همه گروه های قدیمی اسلامی و چندین نهضت جدید که در خاک امریکا رشد کرده اند، در بین 5 میلیون مسلمانی که در آمریکا زندگی می کنند نماینده دارند. علی رغم این گوناگونی، همه مسلمانان در یک مساله اشتراک دارند همه آنها سعی می کنند از قرآن (کتاب مقدسی که پیام خدا را همانگونه که بر آخرین پیامبرش نازل شده ثبت و ضبط کرده است) و سنت پیامبر خویش پیروی کنند. پنج رکن اساسی اسلام که عقاید و وظایف اصلی مسلمانان را در بردارد، مورد قبول همه مسلمانان است، این پنج رکن به قرار زیر است:

1 - شهادتین: همه مسلمانان باید شهادتین را به زبان اقرار کنند: گواه می دهم غیر از خدای یکتا عبود دیگری نیست و محمد فرستاده اوست « باید توجه داشت که در الاله ات مسلمانان، محمد صلی الله علیه و آله، خدا نیست بلکه به منزله یک سخن گوی اله می باشد.

2 - نماز (صلاة): همه مسلمانان روزانه در پنج نوبت رو به شهر مقدس مکه در عربستان نماز می خوانند.

3 - زکات: ایمان به معنی بخشش و زکات نیز می باشد. برای سپاسگذاری از خدا و پیروزی از سنت پیامبر او، مسلمانانی که از وضع مالی بهتری برخوردارند، موظفند سهمی ازمال خود را به مساکین و فقرا بدهند.

4 - روزه (صیام): مسلمانانی که از نظر جسمی توانایی دارند، باید رد ماه نهم هجری قمری (رمضان) روزه بگیرند، بدین معنا که از طلوع آفتاب تا غروب آن چیزی نخورند، نیشامند و مرتکب گناه نشوند.

5 - زیارت خانه خدا: همه مسلمانانی که توانایی مالی دارند، باید در طول عمرشان یک بار به زیارت خانه خدا در شهر مقدس مکه بروند. قبله ای که هر روز 5 بار به سویش سجده کرده و نماز خوانده اند. (فصل هفدهم، زندگینامه مالکم ایکس، زیارت او از خانه دا را توصیف می کند، سفری که باعث تغییر ماه ت زندگی او شد. او می گوید: در سفر حج برای اولین بار سیلی از مردم را با نژادهای مختلف دید که با هم همراه و همگام شده اند.

برده داری و اسلام

تعداد کم اما قابل توجه از برده های آفریقایی مسلمان بوده اند (حدود 10 درصد). شاید داستان عمر بن سعید (معروف به «سید» تقریباً 1770 - 1864 را شنیده اید. عمر در فیوتاتر، واقع در افریقای غربی، متولد شد (حاشیه جنوبی رودخانه شنگال کنونی). وی محقق مسلمان و تاجر بود و بنا به دلایلی که مورخان چیزی از آن نگفته اند، دستگیر و به بردگی گرفته شد. عمر بعد از هفته ها مسافرت، وارد چارلتون در کالیفرنای جنوبی شد (در سال 1807) و حدود چهار سال بعد به جمیز اون، اهل کیپ فیر در کالیفرنای شمالی فروخته شد. در سال 1819، یک سفید پوست پروتستانی، اهل کالیفرنای شمالی به فرانس اسکات کی، خالق «پرچم ستاره ای پولکدار» نامه نوشت و ترجمه عربی انجیل را برای عمر درخواست کرد. و ظاهراً اسکات کی نسخه ای از انجیل برای وی فرستاد. تاریخ شناسان درباره اینکه عمر در سالهای آخر عمرش چه اندازه به دین مسیحیت متمایل شده بود بحث می کنند، اما یادداشت های او بر روی انجیل عربی معلوم می سازد که او هویت مسلمانانی خود را همچنان حفظ کرده بود؛ دقیقاً مانند برده های نسل اول که نام آنان برای ما مشخص نیست. (انجیل عربی عمر که اخیراً اصلاح شده است، در کتابخانه دانشگاه دیوید سن در کالیفرنای شمالی در دسترس می باشد).

اکثر وقایع تاریخی، نشان دهنده مهاجرانی است که در طی قرن نوزدهم، موجب تغییر جمعیت امریکا شده بودند. ممکن است به این نکته توجه کرده باشید که همه این مهاجرات اروپایی یا مسیحی نبودند. بسیاری از آنها، چینی یا ژاپنی بودند که از بودا و دیگ سنن آسیایی پیروی می کردند. هزاران نفر مسلمان نیز به امریکا آمدند که اکثر آن ها، عرب هایی از سوریه (شام) بزرگ آن زمان بودند. مهاجران سوری، اردنی، لبنانی، کارگرانی بی سواد بودند که برای بهبود وضع مالی خود به امریکا می آورند. بسیاری از آنان با سرخوردگی به سرزمین خود بازگشتند و آنهایی که بانی ماندند از غربت می نالیدند، البته بعضی از آنان نیز موفق شدند که جوامع اسلامی را تشکیل دهند، مهاجران عرب ابتدا در سالی اجاره ای در شهر سیدر راپیدز لووا، عبادت می کردند و سال ها بعد، آنها مسجدی برای خود بنا کردند. جوامع سوری - لبنانی نیز در شهرهای رس، راکتای شمالی و بعد دیترویت، پیرزبورگ، میشیگان سی تی و ایندیانا، همین کار انجام دادند. اسلام به قلب سرزمین امریکا وارد شده بود.

در سال 1924، زمانیکه قانون تحریم آسیاییان و قانون مهاجرت جانسون - رید، تنها به گروه خاصی از آسیاییان اجازه ورود به امریکا را می داد، موج اولیه مهاجرت مسلمانان به پایان رسید.

اسلام امریکایی - آفریقایی در شهرهای شمالی

یک امریکایی اروپایی تبار به نام محمد الکساندر وب (1916 - 1847) در نمایشگاه جهانی کلمبیا در شیکاگو - در سال 1893 - مدعی مسلمانی شد، اما تازه مسلمانان بیشتر در بین امریکایی هایی که از نسل آفریقاییان هستند، چشم می خورند، مخصوصا در بین کسانی که مهاجرت جمعی سیاهان جنوبی به شهرهای شمالی امریکا را همراه می کردند.

نوبل علی درو، در سال 1913 یک جامعه ملی گرای اسلامی سیاهان به نام را در نیوارک نیوجرسی تاسیس کرد. بعد از مرگ وی در سال 1929 یکی از شاخه های این گروه مجذوب فردی ناشناخته به نام والاس. ری. فارد شد، این شخص در سال 1930 در دیرویت «ملی گرایی سیاهان» و «ایمان اسلامی» را تبلیغ می کرد، او در همان سال انجمنی را به نام «ملت اسلام» پایه ریزی کرد. بعد از بیت بدون توضیح فارد، در سال 1934 عالیجاه محمد (1975 - 1897) رهبری آنها را به عهده گرفت و امریکا - آفریقاییان فقیر و سرخورده شهرهای شمالی را به ود جذب کرد. این افراد به دلایل مختلف تغییر آیین دادند. اما برای برخی از آنان، فقر و نژاد پرستی در این شهر پیام «ملت اسلام» درباره «شیاطین سفید» (و برتری سیاهان) را قابل قبول جلوه داد.

روابط نژادی از دهه 1960 به بعد

وقتی فردی به نام مالکوم لیتل (1965 - 1925) در سلول یک زندان به اسلام روی آورد، عالیجاه محمد یک عضو مهم تازه مسلمان را به یاران خود افزوده بود. اگر چه مالکوم ایکس (نامی که برای یادآوری میراث از دست رفته آفریقایی خود برگزیده بود)، قبل از مرگش از «ملت اسلام جدا شد، اما در طی دهه 1960 به یک عنصر مردمی در نهضت تبدیل شد.

بعد از مرگ عالیجاه محمد در سال 1975 نهضت از هم پاشید شاخه ای از این نهضت، به رهبری پسر پنجم عالیجاه محمد، خود را به اعتقادات و مراسم اسلام - آن گونه که در اکثر نقاط دنیا به آن عمل می شود - نزدیک

تر کرد. این گروه که بعدها اسم خود را به «رسالت مسلمانان امریکایی» تغییر داد، بزرگ ترین نهضت امریکا - آفریقایی اسلامی است. گروه بسیار کوچک تری از «ملت اسلام» که گروه «رسالت مسلمانان امریکایی» دیگر گروه های اسلامی آن را نژاد پرست و تکرو دانسته و طرد می کنند، قرابت بیشتری با اکثر امریکایی ها دارد. امروز «ملت اسلام» به رهبری لویی فرخان و همراه تعدادی از مسلمانان امریکایی، نه نماینده مهاجرین و نه نماینده تازه مسلمانان ایالات متحده است.

وقتی شما بخش مربوط به «ملت اسلام» را به دانشجویان خود تدریس می کنید. می توانید از آنان بپرسید، تاریخ اسلام امریکا - آفریقایی درباره روابط نژادی به ما چه می گوید؟ چرا مالکوم ایکس و دیگران - در شهرهای شمالی - مشتاقانه معتقد بودند که امریکاییان اروپایی «شیاطین سفید» هستند؟

مسلمانان و مهاجرین جدید بعد از 1965

اگر به دوره بعد از سل 1965 توجه کنید، می توانید در مباحث مربوط به تغییرات آماری امریکای معاصر بار دیگر مسلمانان را معرفی کنید، پناهندگان فلسطینی پس از بوجود آمدن اسرائیل به امریکا مهاجرت کردند. نکته مهمتر در تاریخ اسلام در امریکا، قانون مک کار - والتز (در سال 1952) می باشد که سیستم سهمیه بندی (معین در سال 1924) را منحل کرد، در نتیجه مسلمانان بیشتری به امریکا مهاجرت کردند، تا جایی که پس از اصلاح قانون مهاجرت در 1965 دروازه ها بیشتر گشوده شد. از آن تاریخ به بعد، مهاجرین مسلمان از دست رژیم های ستمگر مصر، عراق، سوریه به امریکا فرار می کردند و مسلمانان آسیای جنوبی (پاکستان) نیز در جستجوی وضعیت اقتصادی بهتری به امریکا آمدند. تا قبل از دهه 1990، مسلمانان در سرتاسر امریکا بیشتر از ششصد مسجد و مراکز اسلامی تاسیس کردند.

آیا امریکا یک ملیت مسیحی است؟

با نزدیک شدن به پایان بحث اسلام در امریکا می توان این سؤال را در باره هویت ملی - مذهبی امریکا مطرح کرد. اسلام ممکن است به زودی تبدیل به دومین دین بزرگ امریکا پس از مسیحیت تبدیل شود. اگر چه در حال حاضر اینگونه نیست اما طبق آمارهای مختلف تعداد مسلمانان امریکایی در سال 1997، بطور متوسط 5 میلیون نفر، تخمین زده می شود، یعنی بیشتر از جمعیت بعضی از فرقه های مسیحی نظیر طرفداران کلیسای اسقفی، فرقه های کوئیکر پروتستان و فرقه مریدان مسیح. وقتی این مطالب و تاریخ برده های مسلمان و بحث های اولیه در ورد آنها یادآوری می شود، این سؤال به وجود می آید که آیا امریکا آن طور که بعضی ها مدعیند یک ملیت مسیحی است یا خیر؟ و آیا امریکا می تواند یک رئیس جمهور مسلمان داشته باشد و بر فرض قبول چنین رئیس جمهوری، آیا این رئیس سوگند ریاست جمهوری خود را آن طور که مرسوم است، به انجیل مسیحیان یاد می کند؟

پی نوشت ها :

2. Louis Farakhan.

* Greatmigration. مهاجرت بزرگ یهودیان به امریکا می باشد.